УДК 004:37.09

Гаврилюк Т. В.
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія),
Житомирський державний університет
імені Івана Франка
Яковлева В. А.
доцент, кандидат педагогічних наук,
викладач кафедри екології та географії
Житомирський державний університет
імені Івана Франка

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ГЕОГРАФІЇ УЧНІВ 10 – 11 КЛАСІВ

Сучасне реформування шкільної освіти в Україні вказує на необхідність формування у підростаючого покоління компетентностей, які б забезпечували готовність до особистісного та соціального самовизначення, формували навички самостійності та самореалізації. Успішне досягнення таких завдань передбачає використання на уроках географії новітніх засобів навчання. У контексті цього, сучасна методика викладання природничих дисциплін у закладах загальної середньої освіти передбачає оволодіння педагогами особливостями використання різноманітних засобів навчання у освітньому процесі, у тому числі при організації самостійної роботи учнів [2, с. 372].

Самостійна робота учнів є однією із основних компонентів навчання у сучасній школі та необхідною ланкою процесу засвоєння знань, а засоби навчання географії як сукупність економічно-правових, організаційно-технічних та інших заходів забезпечують ефективний навчально-виховний процес. У предметному аспекті засоби навчання географії є джерелами знань, тому наявність у вчителя умінь правильно їх застосовувати є необхідною умовою організації самостійної роботи учнів [1, с. 151; 3, с. 56 – 57].

Стрімкий науково-технічний прогрес країни спричинив поширення засобів інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), які на теперішній час активно використовуються учителями при організації самостійної роботи учнів.

Мета роботи полягала у виокремленні деяких особливостей використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій при організації самостійної роботи з географії учнів 10 – 11 класів.

На основі аналізу навчально-методичної літератури та власного педагогічного досвіду, встановлено, що найбільш ефективними є такі засоби ІКТ, як Google-клас, Youtube-канали, Google-forms, інтерактивні географічні карти, об'єкти віртуальної реальності та мультимедійні презентації.

Одним із найпоширеніших засобів ІКТ для організації самостійної роботи з географії учнів 10 – 11 класів є Google Classroom, який пов'язує Google Docs, Google Drive і Gmail. Google-клас допомагає вчителю створювати самостійні завдання, виставляти оцінки за їх виконання, коментувати та організовувати спілкування з учнями у режимі реального часу або дистанційно. Така форма організації роботи є особливо актуальною при навчанні онлайн.

Іншими широко застосовуваними засобами є Youtube-канали, які містять різноманітні відеофрагменти та відеофільми на географічну тематику. На даній платформі оприлюднено багато навчально-пізнавальних роликів, які можуть бути використані учителями з навчальною метою. Будучи одними із засобів самоосвіти як додаткове джерело знань, вони дають змогу учням розширити світогляд та грунтовно підготуватися до навчальних занять. На їх основі учні можуть готувати повідомлення, реферати та мультимедійні презентації.

Google-forms є безкоштовним інструментом створення тестів з географії, які можуть бути використані на уроках географії при організації самостійної роботи старшокласників. Такий застосунок дозволяє створювати та зберігати різнорівневі тестові завдання (завдання на одну та декілька правильних відповідей, на встановлення відповідності або послідовності, завдання відкритого типу), які учні 10 – 11 класів можуть виконувати під час самостійної роботи з географії в урочний або позаурочний час.

Сучасною розробкою, яка впроваджується у навчальний процес багатьма вчителями країни та світу, є інтерактивні географічні карти. Це своєрідні електронні карти, що працюють у режимі двосторонньої діалогової взаємодії людини та гаджета і являють собою візуальні інформаційні системи [3, с. 78]. Такі карти сприяють розвитку пам'яті учнів старших класів, розширюють кругозір, упорядковують їхні уявлення про розташування об'єктів на планеті (зв'язки країна-столиця, пам'ятка-місто).

Цифровими засобами, які здатні перенести у абсолютно новий віртуальний світ, є об'єкти віртуальної реальності. Використання таких засобів при організації самостійної роботи з географії дає можливість

учням 10 – 11 класів розглянути повний панорамний вид віртуального простору та взаємодіяти з ним (материки, океани, країни світу). За умови наявності в класі окулярів віртуальної реальності, ефективним є використання застосунку Orbulus, який демонструє реалістичні уявлення про туристичні точки світу.

Мультимедійні презентації можуть бути попередньо розроблені вчителем для самостійного опрацювання учнями, або ж готуватися ними самостійно у процесі підготовки доповідей, повідомлень, захисту результатів спостережень та експериментів. Самостійна підготовка старшокласниками мультимедійних презентацій розвиває у них уміння працювати з обсягом інформації, аналізувати та синтезувати головне, а також формує творчість.

Усі вищеозначені засоби слугують певним джерелом знань та технічного обладнання, які у сукупності забезпечують ефективність організації самостійної роботи з географії учнів 10 – 11 класів, набуття ними нових знань та вмінь, а також сприяють формуванню їх самостійності.

Список літератури

1. Кобернік С. Методика викладання географії в школі : навчально-методичний посібник. Київ : Стафед – 2, 2020. 320 с.
2. Максимюк С. П. Педагогіка : навч. посіб. Київ : Кондор, 2009. 670 с.
3. Назаренко Т. Г. Методика навчання географії України в загальноосвітніх навчальних закладах (особливості навчання). Харків : ВГ «Основа», 2016. 112 с.

УДК 378.854:37.025

Кочубей О. В.
аспірант кафедри педагогіки
та освітнього менеджменту,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини

СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХІМІЇ

Інтенсивний розвиток педагогічної науки, інформаційних технологій в останні десятиліття вимагають активізувати пошук шляхів удосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців, зокрема для освіти. Сьогодні однією з ключових вимог суспільства до випускника